

Lekcja 13 - 11.05.2020

Przed Wami kolejna lekcja z geografii.

I. Przepisz do zeszytu z geografii temat.

Temat: Rozwój dużych miast a zmiany w strefach podmiejskich.

Przeczytaj i zapamiętaj!

Polskie miasta się wyludniają. Obecnie niespełna 61 proc. Polaków mieszka w miastach, a ośrodków powyżej 100 tys. mieszkańców jest mniej niż było. Procesy wyludniania dotyczą głównie dużych ośrodków, co można w największym stopniu zaobserwować np. w Łodzi i Poznaniu. Są też takie, które jak magnes przyciągają nowych mieszkańców np. Warszawa, Rzeszów.

Sieć osadniczą w Polsce tworzą wszystkie miejscowości, czyli wszystkie wsie i miasta. W 2017 r. w Polsce wyróżniano 53 467 takich jednostek: 923 miasta, 52 544 miejscowości podstawowe, w tym: 43 078 wsi, 9466 pozostałych miejscowości, tj. kolonii i osad. Przez wiele stuleci większość mieszkańców Polski mieszkała na terenach wiejskich. Sytuacja ta odmieniła się dopiero w II połowie XX w. wskutek dynamicznie przebiegającej urbanizacji. Skutkiem wielowiekowego procesu aglomeracji jest powstanie w Polsce aglomeracji miejskich, czyli zespołu blisko położonych miast w postaci: aglomeracji monocentrycznych, np. warszawskiej, łódzkiej; aglomeracji policentrycznych (konurbacji), np. GOP – czyli aglomeracji bez ośrodka dominującego. Wraz ze spadkiem liczby mieszkańców większości miast maleje ich udział w ogólnej liczbie ludności w Polsce. Wskaźnik urbanizacji w Polsce obniżył się z 61,9% w 2000 r. do 60,2% w 2017 r. Wartość wskaźnika urbanizacji wykazuje znaczne zróżnicowanie regionalne i jest głównie uwarunkowana poziomem uprzemysłowienia poszczególnych obszarów i pracochłonnością zlokalizowanego w nich przemysłu oraz stopniem rozdrobnienia rolnictwa. Strefy podmiejskie dużych miast w Polsce są obecnie obszarem dynamicznych przekształceń w sferze społecznej, funkcjonalnej i morfologicznej osiedli, które odbywają się w wyniku procesów suburbanizacji. Obszary podmiejskie są terenami różnych, często przeciwstawnych, działań wywołanych z jednej strony przez przyciągające oddziaływanie miasta, a z drugiej – przez konieczność ekspansji przemysłu czy też przez presję demograficzną centrum. W gminach podmiejskich rozkwita typowy krajobraz rolniczy. Tym samym na tych obszarach pojawiają się nowe gospodarstwa, zakłady i domostwa. Zaludnienie stref podmiejskich wzrasta wraz z chęciami posiadania własnej ziemi przez społeczeństwo, a zaludnienie centrum miast zdecydowanie maleje. Osoby, które przenoszą się do stref podmiejskich, są zwykle lepiej wykształcone i zarabiają więcej niż rodowici mieszkańcy tych obszarów. Przyjezdni to głównie ludzie młodzi, którzy mają dzieci lub planują ich posiadanie. Większość z nich dojeżdża do pracy w mieście. Wobec tego w strefach podmiejskich jest dużo osób z wykształceniem wyższym i pracujących poza rolnictwem, a do tego odsetek ludzi w najmłodszych grupach wiekowych (0-17 lat) jest tam wyższy niż w miastach. Przyczyny takiego stanu rzeczy to: mniejszy koszt gruntu, możliwość pozyskania większych powierzchni działek, brak korków ulicznych, cisza i spokój.

- II. **Obejrzyj filmy**, które ukazują procesy urbanizacyjne w Polsce i zjawiska z nimi związane. A następnie prześledź jakie są przyczyny migracji do stref podmiejskich. Zaobserwuj zmiany w zaludnieniu w strefach podmiejskich, zmiany w strukturze demograficznej ludności, czy sposobie użytkowanie ziemi wokół dużych miast.

<https://www.youtube.com/watch?v=WnZoNmVvus4>

<https://www.youtube.com/watch?v=625042-DHGA>

- III. **Temat Rozwój dużych miast a zmiany w strefach podmiejskich w podręczniku znajduje się na str. 178 – 180.**

- IV. **Z tej lekcji to już wszystko.**

Miłej pracy!!!